

Βρυξέλλες, 15.9.2021
COM(2021) 573 final

ANNEX 1

Έκθεση σχετικά με τη φάση του από κοινού σχεδιασμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

**Ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την
Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών**

Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους: αισθητική, βιωσιμότητα, συμπεριληπτικότητα

Πίνακας περιεχομένων

1.	Το χρονοδιάγραμμα της φάσης του από κοινού σχεδιασμού	2
2.	Βασικές αρχές	3
2.1.	Ξεκινώντας από τις αξίες	3
2.2.	Έμπνευση από υφιστάμενα έργα και ιδέες.....	4
2.3.	Διάδοση των συζητήσεων ως βασικού εργαλείου	4
2.4.	Ανάπτυξη μιας κοινότητας.....	5
2.4.1.	Εταίροι	5
2.4.2.	Η στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου	5
3.	Μεθοδολογία και εργαλεία	5
3.1.	Ο ισότοπος του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους ως εργαλείο πρώτης επαφής	5
3.1.1.	Σημείο συλλογής σύντομων ιστοριών	6
3.1.2.	Σημείο συλλογής συμμετοχών ελεύθερης μορφής.....	6
3.1.3.	Η συγκομιδή αποτελεσμάτων από τις συζητήσεις.....	6
3.2.	Ανάλυση δεδομένων: γενική προσέγγιση	6
3.2.1.	Αρχές	6
3.2.2.	Καταλυτικοί παράγοντες και κλίμακες: πίνακας	7
4.	Δραστηριότητες και διαπιστώσεις	7
4.1.	Δραστηριότητες	7
4.2.	Δραστηριότητες προβολής	11
4.2.1.	Ψηφιακή επικοινωνία.....	11
4.2.2.	Επίσημοι εταίροι του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους	12
4.2.3.	Οι ιστορίες που έχουν συλλεχθεί	13
4.2.4.	Ισορροπία μεταξύ γεωγραφικών περιοχών και κλάδων	13
4.3.	Πορίσματα	14
5.	Αναδυόμενοι άξονες.....	16
5.1.	Επανασύνδεση με τη φύση·	16
5.2.	Ανάκτηση του αισθήματος του ανήκειν	19
5.3.	Προτεραιότητα στους τόπους και στους ανθρώπους που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη ..	20
5.4.	Η ανάγκη μακροπρόθεσμου και ολοκληρωμένου τρόπου σκέψης με γνώμονα τον κύκλο ζωής στο βιομηχανικό οικοσύστημα	21
6.	Ιδέες για δράση.....	23
6.1.	Έμφαση σε παρεμβάσεις μικρής κλίμακας	23
6.2.	Εργασία σε πολλαπλές κλίμακες ταυτόχρονα.....	23
6.3.	Συνεργασία διεπιστημονικού χαρακτήρα για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση	24
6.4.	Με αφετηρία μια συμμετοχική προσέγγιση	24
6.5.	Καινοτομία πέρα από την τεχνολογική ώθηση	24

6.6.	Μεταξύ παρελθόντος και παρόντος.....	24
6.7.	Νέες μορφές χρηματοδότησης.....	24
7.	VII. Συμπεράσματα και επόμενα βήματα.....	24

ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Για την πρωτοβουλία για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους, η Επιτροπή επέλεξε μια ασυνήθιστη προσέγγιση: σχεδίασε ένα έργο από τη βάση προς την κορυφή με βάση τη συμμετοχή και τη συμπεριληπτικότητα. Μετά την εγκαινίαση του έργου, τον Σεπτέμβριο του 2020¹, από την πρόεδρο της Επιτροπής κ. von der Leyen, η Επιτροπή έπαιξε ρόλο ακροατή και έδωσε την ευκαιρία σε όλους τους ενδιαφερόμενους να ανταλλάξουν ιδέες, παραδείγματα, οράματα και προκλήσεις που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για το έργο.

Στο παρόν παράρτημα θα βρείτε την έκθεση σχετικά με τη «φάση του από κοινού σχεδιασμού», η οποία αποτέλεσε τη βάση για την ιδέα του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους που παρουσιάστηκε σήμερα στην ανακοίνωση της Επιτροπής. Σε διάστημα έξι μηνών, η Επιτροπή διεξήγαγε εκτεταμένη συνεργασία με πολίτες, επαγγελματίες και οργανώσεις και άντλησε από αυτήν τις βασικές προκλήσεις και ιδέες που θα καθοδηγήσουν το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 200 διεπιστημονικές συζητήσεις, στις οποίες περισσότεροι από 2 000 συμμετέχοντες μοιράστηκαν άμεσα τις ιδέες, τις προκλήσεις και τα οράματά τους μέσω του δικτυακού τόπου του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους. Επιπλέον, περίπου 12 000 άτομα παρακολούθησαν την πρωτοβουλία και αλληλεπίδρασαν με αυτή στο Instagram, ενώ περισσότεροι από 8 500 τηλεθεάτες παρακολούθησαν διαδικτυακά το συνέδριο για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους². Σε αυτήν τη φάση, η υποστήριξη τόσο των επίσημων εταίρων του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους όσο και των μελών της στρογγυλής τράπεζας υψηλού επιπέδου ήταν ουσιαστικής σημασίας, καθώς λειτουργούν ως ενισχυτές που ενεργοποιούν τα δίκτυά τους και ενθαρρύνουν νέες συζητήσεις.

Το παρόν έγγραφο συνοψίζει τα κύρια πορίσματα της φάσης του από κοινού σχεδιασμού. Περιγράφει επίσης τις μεθόδους και τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν.

1. Το χρονοδιάγραμμα της φάσης του από κοινού σχεδιασμού

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/SPEECH_20_1655.

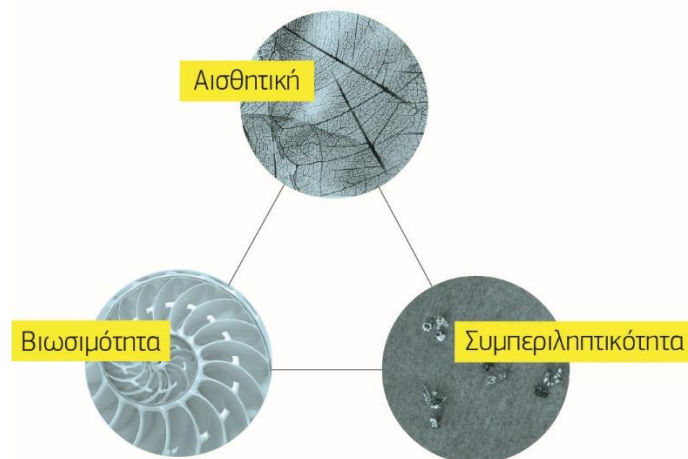
² https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/conference_el

- **Ιανουάριος έως μέσα Φεβρουαρίου:** Επίσημη έναρξη της πρωτοβουλίας στις 18 Ιανουαρίου 2021 με το άνοιγμα ειδικού ιστοτόπου. Ανάπτυξη στρατηγικής για την ενεργοποίηση συζητήσεων γύρω από την πρωτοβουλία (ενημερωτικά διαδικτυακά σεμινάρια, πρόσκληση για εταίρους, προσέγγιση δικτύων). Επιλογή των μελών της στρογγυλής τράπεζας υψηλού επιπέδου.
- **Μέσα Φεβρουαρίου έως μέσα Μαρτίου:** εβδομαδιαία διαδικτυακά σεμινάρια και εργαστήρια για την ενίσχυση της συμμετοχής οργανώσεων και κοινοτήτων· η στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου διαμορφώνεται. Επιλέγεται η πρώτη ομάδα εταίρων.
- **Μέσα Μαρτίου έως μέσα Απριλίου:** έναρξη του ελέγχου των εισερχόμενων συμμετοχών: εξαγωγή τάσεων, βασικών θεμάτων, προκλήσεων, από τα στοιχεία που συλλέγονται· διοργάνωση του συνεδρίου για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους (22-23 Απριλίου). Πρώτες συνεδριάσεις της στρογγυλής τράπεζας υψηλού επιπέδου· δραστηριότητες οργανώσεων εταίρων.
- **Μέσα Απριλίου έως τέλος Ιουνίου:** συλλογή και έλεγχος των συμμετοχών. Η στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου συνεδριάζει κάθε δύο εβδομάδες. Επιλογή νέας ομάδας εταίρων κάθε εβδομάδα. Τα πρώτα αποτελέσματα από τη νοηματοδότηση των συμμετοχών στον ιστότοπο κοινοποιούνται, συζητούνται, δοκιμάζονται και εμπλουτίζονται σε πολλές εκδηλώσεις που διοργανώνονται από εταίρους και άλλα ανεξάρτητα ενδιαφερόμενα μέρη.
- **Τέλος Ιουνίου:** ολοκλήρωση της φάσης του από κοινού σχεδιασμού.

2. Βασικές αρχές

2.1. Ξεκινώντας από τις αξίες

Από την πρώτη στιγμή, το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους έχει συνδεθεί με τρεις θεμελιώδεις αξίες —αισθητική, βιωσιμότητα και συμπεριληπτικότητα— με ιδιαίτερη έμφαση στους χώρους διαβίωσης και στον τρόπο ζωής. Η φιλοδοξία να καταστεί η Πράσινη Συμφωνία μια πολιτιστική, ανθρωποκεντρική και θετική απτή εμπειρία βασίζεται σε αυτό ακριβώς το σύνολο αξιών.

Με βάση το τρίπτυχο Αισθητική — Βιωσιμότητα — Συμπεριληπτικότητα, η φάση του από κοινού σχεδιασμού ξεκίνησε για να απαντήσει σε μια σειρά βασικών ερωτήσεων:

- Τι σημαίνουν οι έννοιες της αισθητικής, της βιωσιμότητας και της κοινωνικής ένταξης για τους ανθρώπους σε σχέση με τους τόπους και τις μορφές διαβίωσης;
- Ποιες είναι οι πιο πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πολίτες σε σχέση με το περιβάλλον διαβίωσής τους;

- Ποιες είναι οι συγκεκριμένες ιδέες που θα μπορούσαν να στηρίξουν ένα κίνημα νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους;
- Ποιο θα πρέπει να είναι το τελικό πεδίο εφαρμογής και οι κύριες προτεραιότητες της πρωτοβουλίας για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους;

2.2. Έμπνευση από υφιστάμενα έργα και ιδέες

Υπάρχουν ήδη πολλές καλές πρωτοβουλίες όσον αφορά την αλληλεπίδραση μεταξύ βιωσιμότητας, συμπεριληπτικότητας και αισθητικής. Αυτό ισχύει για τη βιώσιμη αρχιτεκτονική, όπως φαίνεται από τους νικητές του βραβείου Pritzker 2021³ για τον μετασχηματισμό κτιρίων κοινωνικής στέγασης στο Μπορντώ⁴. Αντικατοπτρίζεται επίσης, για παράδειγμα, στον αυξανόμενο αριθμό κοινοτικών κήπων, όπου οι γείτονες συμμετέχουν στον μετασχηματισμό των δημόσιων χώρων πρασίνου, ή σε πολιτιστικά φεστιβάλ που αυξάνουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα μέσω της τέχνης.

Για να ενεργοποιήσει όσους εργάζονται ήδη για τις διαστάσεις του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους, να δώσει αξία στα έργα τους και να συλλέξει τις ιδέες τους, η φάση του από κοινού σχεδιασμού έδωσε έμφαση σε υφιστάμενα έργα που μπορούν να εμπνεύσουν την πρωτοβουλία. Συνολικά, στον ιστότοπο υποβλήθηκαν περίπου 1 800 παραδείγματα.

Τα βραβεία νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους 2021⁵ ενίσχυσαν αυτήν την προσέγγιση.

Θεσπίστηκαν δέκα διαφορετικές κατηγορίες που καλύπτουν την ποικιλομορφία των διαστάσεων που σχετίζονται με το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους: Σε κάθε κατηγορία, απονεμήθηκε ειδικό βραβείο για τη νεότερη γενιά:

1. Τεχνικές, υλικά και διαδικασίες κατασκευής και σχεδιασμού
2. Κτίρια ανακαινισμένα με πνεύμα κυκλικότητας
3. Λύσεις για τη συνεξέλιξη του δομημένου περιβάλλοντος και της φύσης
4. Αναγεννημένοι αστικοί και αγροτικοί χώροι
5. Προϊόντα και τρόπος ζωής
6. Διατήρηση και μετατροπή της πολιτιστικής κληρονομιάς
7. Επαναπροσδιορισμένοι χώροι συνάντησης και ανταλλαγής
8. Κινητοποίηση του πολιτισμού, των τεχνών και των κοινοτήτων
9. Σπονδυλωτές, προσαρμόσιμες και κινητές λύσεις διαβίωσης
10. Διεπιστημονικά μοντέλα εκπαίδευσης

Η απόκριση ήταν εντυπωσιακή, καθώς υποβλήθηκαν περισσότερες από 2 000 αιτήσεις από όλη την ΕΕ εντός της προθεσμίας του ενός μηνός. Η διαδικασία επιλογής είχε επίσης συμμετοχικό χαρακτήρα με δημόσια ψηφοφορία και αξιολόγηση από τους επίσημους εταίρους του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους. Οι τελικοί νικητές θα ανακοινωθούν στις 16 Σεπτεμβρίου σε τελετή απονομής στις Βρυξέλλες.

2.3. Διάδοση των συζητήσεων ως βασικού εργαλείου

Όλοι γνωρίζουμε από τα δείπνα και τις συσκέψεις στο γραφείο ότι οι καλύτερες ιδέες προκύπτουν από συζητήσεις. Μάλιστα, γίνονται ακόμη καλύτερες όταν συμμετέχουν άτομα διαφορετικού υπόβαθρου και με διαφορετικές απόψεις. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το

³ Η Anne Lacaton και ο Jean-Philippe Vassal λαμβάνουν το Βραβείο Αρχιτεκτονικής Pritzker 2021, με το οποίο τιμάται το έργο τους στην ανακαίνιση υφιστάμενων κτιρίων.

⁴ Βλ. λεπτομέρειες στο Βραβείο EUMiesAward.

⁵ https://europa.eu/new-european-bauhaus/2021-prizes_el

βασικό εργαλείο για τη φάση του από κοινού σχεδιασμού ήταν οι συζητήσεις σε διάφορα επίπεδα.

Δόθηκε έμφαση στην επιδίωξη συνεργασίας διαφόρων, όσο το δυνατόν πιο ποικίλων τομέων, θεσμικών φορέων ή ομάδων, προκειμένου να σπάσουν τα καθιερωμένα «στεγανά» και να δημιουργηθούν νέες συνδέσεις με βάση τη συνεργασία για την επίτευξη κοινών στόχων.

Η Επιτροπή στήριξε αυτές τις συζητήσεις με ένα σύνολο εργαλείων που διατίθεται στον δικτυακό τόπο, και με τη συμμετοχή της σε αυτές.

Οι συζητήσεις κάλυψαν εκείνες που διοργανώθηκαν σε τοπικό επίπεδο από τις εθνικές κυβερνήσεις και από πανευρωπαϊκές πρωτοβουλίες. Τα αποτελέσματα των συζητήσεων αυτών κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή.

Τον Απρίλιο, η Επιτροπή διοργάνωσε μια παγκόσμια συζήτηση: το συνέδριο για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους, μια υβριδική εκδήλωση με περισσότερους από 40 ομιλητές και συντονιστές από ολόκληρο τον κόσμο. Στο συνέδριο συμμετείχαν περισσότεροι από 8 500 θεατές από 85 χώρες. Πραγματοποιήθηκαν πολλές συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης και οκτώ εργαστήρια, τα οποία παρείχαν τη δυνατότητα για εποικοδομητικό διάλογο μεταξύ των συμμετεχόντων. Τα αποτελέσματα των εργαστηρίων συγκεντρώθηκαν κατά τη διάρκεια των συνόδων και συνέβαλαν στη διαδικασία της νοηματοδότησης.

2.4. Ανάπτυξη μιας κοινότητας

Το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους βασίζεται σε μια αναπτυσσόμενη κοινότητα γύρω από δύο δράσεις για να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για ένα κίνημα: την πρόσκληση για επίσημους εταίρους και τη στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου.

2.4.1. Εταίροι

Από την έναρξη της φάσης του από κοινού σχεδιασμού, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής προτάσεων για επίσημους εταίρους του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους στον ιστότοπο.

Οι επίσημοι εταίροι είναι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις που συμμερίζονται τις αξίες του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους και έχουν προτείνει συγκεκριμένες δράσεις για τη στήριξη της περαιτέρω ανάπτυξης και υλοποίησής του, για παράδειγμα, εκδηλώσεις, εκθέσεις, συζητήσεις.

Από μια πρώτη ομάδα 20 εταίρων στις 25 Μαρτίου, η κοινότητα επίσημων εταίρων απέκτησε περισσότερα από 200 μέλη έως το τέλος της φάσης του από κοινού σχεδιασμού. Η πρόσκληση για εταίρους θα παραμείνει ενεργή καθ' όλη τη διάρκεια της φάσης υλοποίησης για να βοηθήσει την κοινότητα να αναπτυχθεί περαιτέρω⁶.

2.4.2. Η στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου

Από μια αρχική ομάδα περίπου 80 εμπειρογνομόνων που όρισε η Επιτροπή για να διαμορφώσει τη στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου για την πρωτοβουλία, επιλέχθηκαν 18 μέλη⁷ λόγω της προσωπικής πείρας και εμπειρογνωσίας τους που καλύπτουν τις διάφορες διαστάσεις του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους. Δεν εκπροσωπούν οργανώσεις ή χώρες. Κατά τη διαδικασία επιλογής, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στη γεωγραφική και τομεακή ισορροπία και στην ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων.

⁶ https://europa.eu/new-european-bauhaus/partners-0/partners_en

⁷ https://europa.eu/new-european-bauhaus/about/high-level-roundtable_el

Ο ρόλος της στρογγυλής τραπέζης υψηλού επιπέδου είναι να ανταλλάσσει και να εκφράζει τις ιδέες της σχετικά με βασικά θέματα, καινοτόμες ιδέες και προκλήσεις. Τα μέλη αντάλλασσαν σε τακτική βάση ιδέες με την πρόεδρο και τους δύο επικεφαλής επιτρόπους και συνεργάστηκαν μέσω μιας σειράς εργαστηρίων. Ενήργησαν επίσης ως πρέσβεις των τοπικών κοινοτήτων, οι οποίοι συνεργάζονται με τα δίκτυά τους για να διαδώσουν τη συζήτηση και να συγκεντρώσουν απόψεις στις χώρες καταγωγής τους και πέραν αυτών.

Με βάση τις συνομιλίες τους, τα μέλη της στρογγυλής τραπέζης υψηλού επιπέδου μοιράστηκαν το όραμά τους και τις ιδέες τους για δράση σε έγγραφο προβληματισμού⁸.

3. Μεθοδολογία και εργαλεία

3.1. Ο ιστότοπος του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους ως εργαλείο πρώτης επαφής

Δεδομένων των περιορισμών που προκάλεσε η πανδημία, η χορήγηση στο κοινό άμεσης πρόσβασης στη φάση του από κοινού σχεδιασμού σήμαινε τη δημιουργία μιας ψηφιακής πλατφόρμας στην οποία οι πολίτες θα μπορούσαν εύκολα να μοιραστούν τις ιδέες τους και την εμπειρία τους. Από την πρώτη στιγμή της λειτουργίας του, στις 18 Ιανουαρίου 2021, ο ιστότοπος προσφέρει δύο βασικά σημεία εισόδου για τις συμμετοχές: ένα που έχει σχεδιαστεί για τη συλλογή σύντομων ιστοριών και ένα για συμμετοχές ελεύθερης μορφής.

3.1.1. Σημείο συλλογής σύντομων ιστοριών

Αυτό το σημείο εισόδου σχεδιάστηκε για τη συλλογή σύντομων πληροφοριών (περίπου 2 000 χαρακτήρες κατά μέσο όρο). Η κοινοποίησή τους ήταν δυνατή μέσω τριών χωριστών διαύλων, καθένας από τους οποίους αφορούσε μια διαφορετική διάσταση:

- **Υφιστάμενα παραδείγματα και έργα:** που έχουν ήδη υλοποιηθεί και αναπτυχθεί.
- **Οράματα και ιδέες:** προτάσεις έργων δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί.
- **Προκλήσεις:** επιθυμίες και ανάγκες των πολιτών.

⁸ https://europa.eu/new-european-bauhaus/high-level-roundtable-visions_el

Ορισμένα παραδείγματα μικρών ιστοριών:

Σεβασμός στον πλανήτη με παράλληλη παροχή βοήθειας σε ανθρώπους που έχουν ανάγκη

Σχεδιασμός ξενώνα στο Japkowice για αστεγούς που είναι πολύ άρρωστοι για να φιλοξενηθούν σε νυχτερινούς ξενώνες, αλλά όχι αρκετά άρρωστοι για να φιλοξενηθούν σε δημόσιες μονάδες υγειονομικής περίθαλψης. Το μονόωρο κτίριο που είναι κρυμμένο πίσω από γέρικα δέντρα έχει διαρρυθμιστεί σε κοινόχρηστους και ιδιωτικούς χώρους για να τους φιλοξενήσει, και έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι προσβάσιμο. Οικολογικά υλικά και εγκαταστάσεις, καθώς και επαναχρησιμοποίηση υλικών για τα εσωτερικά στοιχεία εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα του κτιρίου.

Εκπαίδευση των παιδιών ώστε να γίνουν υπεύθυνοι πολίτες και με σκοπό τη βιωσιμότητα

Ενδυνάμωση και εκπαίδευση των παιδιών να δεσμευτούν για τη βιωσιμότητα, τη δημοκρατία και τους παγκόσμιους στόχους. Διδάσκοντας τα παιδιά το πώς σχεδιάζονται οι πόλεις και αξιοποιώντας τη δημιουργικότητά τους, ένα ετήσιο πρόγραμμα για τους μαθητές της πέμπτης τάξης τα ενέπνευσε να φανταστούν και να παρουσιάσουν στην τάξη την «βιώσιμη πόλη των ονείρων τους».

Ένα βιώσιμο κέντρο υγείας για τη βελτίωση του ηθικού ασθενών και προσωπικού

Επέκταση ενός εξωτερικού κέντρου νοσηλείας έκτακτης ανάγκης στη Λα Κορούνια της Ισπανίας, με κατασκευή ενός ξύλινου κτιρίου με φυσικά υλικά, σε μεγάλο βαθμό προκατασκευασμένο, και με χαμηλή κατανάλωση ενέργειας. Το κτίριο έχει σχεδόν μηδενική καθαρή κατανάλωση, ενσωματώνει τη βλάστηση και το φυσικό φως στο περιβάλλον και έχει αποδεδειγμένα οφέλη για τους ασθενείς.

Ανακύκλωση τούβλων και κεραμικών πλακιδίων για την παραγωγή νέων οικοδομικών υλικών

Ένα έργο για την αναγέννηση των οικοδομικών υλικών βασισμένο στη διατήρηση και αξιοποίηση της εγγενούς αξίας των υλικών. Η ανακύκλωση των αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων («ΑΚΚ») με τη μορφή τούβλων και κεραμικών πλακιδίων στη Βαρκελώνη δημιουργεί νέα υλικά για την κυκλική οικονομία και αντικατοπτρίζει την αρχιτεκτονική ταυτότητα και την ιστορία των πολύχρωμων δρόμων της πόλης.

3.1.2. Σημείο συλλογής συμμετοχών ελεύθερης μορφής

Ένα πρόσθετο σημείο εισόδου πρόσφερε τη δυνατότητα συμπλήρωσης ενός εντύπου κατά την υποβολή μιας ιστορίας, το οποίο αποτελείτο από τέσσερις ερωτήσεις ανοικτού τύπου για την υποστήριξη της πλαisiώσης των στοιχείων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους.

3.1.3. Η συγκομιδή αποτελεσμάτων από τις συζητήσεις

Καθ' όλη τη διάρκεια της φάσης του από κοινού σχεδιασμού, διοργανώθηκαν πολλές συζητήσεις γύρω από την πρωτοβουλία για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους. Ειδικά κατά τις πρώτες εβδομάδες, διοργανώθηκαν δεκάδες «**συνεδρίες ενεργοποίησης**» από την Επιτροπή για την **τόνωση της συμμετοχής σε συγκεκριμένα δίκτυα**. Ενώ οι πρώτες αυτές συνεδριάσεις παρακολούθηθηκαν στενά και επισκοπήθηκαν από την ίδια την ομάδα για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους, **όλο και περισσότερες διασταυρούμενες εκδηλώσεις άρχισαν να εμφανίζονται αυτόνομα κάθε εβδομάδα**, ιδίως μετά το συνέδριο για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους τον Απρίλιο. Σε πολλές περιπτώσεις, οι διοργανωτές των εκδηλώσεων μοιράστηκαν το αποτέλεσμα των συζητήσεων στον ιστότοπο.

3.2. Ανάλυση δεδομένων: γενική προσέγγιση

3.2.1. Αρχές

Η φάση του από κοινού σχεδιασμού, και ειδικότερα οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τη συγκομιδή των αποτελεσμάτων των συμμετοχών, βασίστηκαν σε ορισμένες βασικές αρχές.

3.2.1.1. Διαφάνεια

Για να είναι η διαδικασία πλήρως ανοικτή και συμμετοχική, είναι απαραίτητο να είναι διαφανής σε σταθερή βάση. Η αρχή αυτή διασφαλίζεται μέσω του ιστοτόπου του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους, όπου, μαζί με τους θεμελιώδεις συνδέσμους προς τα εργαλεία συμμετοχής, είναι δυνατή η αναζήτηση πληροφοριών σχετικά με τη στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου, τους εταίρους και ένα χρονοδιάγραμμα για την παρακολούθηση των κύριων

γεγονότων που λαμβάνουν χώρα γύρω από την πρωτοβουλία. Επιπλέον, όλες οι συμμετοχές κατέστησαν σταδιακά προσβάσιμες στο κοινό⁹ μέσω της ανάπτυξης ενός συστήματος οπτικής απεικόνισης. Χάρη σε αυτό το εργαλείο και τα ερευνητικά του χαρακτηριστικά, κάθε ενδιαφερόμενος χρήστης ή οργανισμός έχει τη δυνατότητα να διεξάγει τη δική του «νοηματοδότηση» και ανάλυση.

3.2.1.2. Πολυμορφία και ίση μεταχείριση

Τα προφίλ των συμμετεχόντων είναι πραγματικά ποικίλα, και κυμαίνονται από σύντομες μαρτυρίες έως εκτενείς περιλήψεις σειρών εκδηλώσεων, δοκίμια, έγγραφα θέσης ή ερευνητικά άρθρα. **Παρά τις διαφορές σε επίπεδο πολυπλοκότητας, διατύπωσης και έκτασης, ήταν σημαντικό να εξετάζεται κάθε καταχώριση με το ίδιο επίπεδο προσοχής.**

3.2.1.3. Ομαδοποίηση

Ένα άλλο θεμελιώδες σημείο που καθοδήγησε τον έλεγχο ήταν η ιδέα **να αποφευχθεί η αναγκαστική ομαδοποίηση των συμμετοχών σε συγκεκριμένες προκαθορισμένες κατηγορίες** και στη συνέχεια να υιοθετηθεί μια ποσοτική προσέγγιση που θα περιόριζε την ανάλυση στον αριθμό των καταχωρίσεων που αναφέρονται σε συγκεκριμένο θέμα.

Η μέθοδος προσαρμοζόταν συνεχώς ανάλογα με το περιεχόμενο που συγκεντρωνόταν με την πάροδο του χρόνου, με την ομαδοποίηση ιστοριών και ιδεών σε διάφορες ομάδες θεμάτων και ερωτήσεων που θα μπορούσαν να απαντήσουν.

Μετά τον εντοπισμό συγκεκριμένων τάσεων, ήταν ζωτικής σημασίας να μην χαθούν μεμονωμένες φωνές ανάμεσα στους μεγάλους αριθμούς και να δοθεί **ιδιαίτερη προσοχή στις μοναδικές καταχωρίσεις**, ώστε να αντισταθμιστεί το βάρος των μεγάλων ομάδων παρόμοιων συμμετοχών.

3.2.2. Καταλυτικοί παράγοντες και κλίμακες: πίνακας

Πέρα από τον εντοπισμό των τάσεων και των μεμονωμένων περιπτώσεων, η διαδικασία ομαδοποίησης αποσκοπούσε επίσης στον προσδιορισμό **ενός συνόλου καταλυτικών παραγόντων, μιας τυπολογίας πόρων που απαιτείται για τη στήριξη του μετασχηματισμού** (δίκτυα, πολιτισμός, εκπαίδευση, έρευνα, υποδομές, χώροι, τεχνολογία, πολιτικές και κανονιστικό πλαίσιο, στρατηγικές και προγράμματα). Ο κατάλογος των καταλυτικών παραγόντων διασταυρώθηκε με **κλίμακες εφαρμογής**, οι οποίες ξεκινούν από την τοπική διάσταση και επεκτείνονται έως το παγκόσμιο πλαίσιο (κτίριο, γειτονιά, χωριά και πόλεις, περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό, παγκόσμιο και πολλαπλό πλαίσιο).

Ο συνδυασμός **καταλυτικών παραγόντων και κλιμάκων σε πίνακα** αποτέλεσε σημαντικό ορόσημο για τη σύνδεση των συνολικών τάσεων στις προσδοκίες με τις πιο συγκεκριμένες ιδέες σχετικά με τον τρόπο προόδου προς τους επιθυμητούς μετασχηματισμούς.

4. Δραστηριότητες και διαπιστώσεις

4.1. Δραστηριότητες

Στις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν υπήρξε τεράστια ποικιλία και πολυμορφία. Η Επιτροπή δεν έλεγξε τις δραστηριότητες που προτάθηκαν από άλλους οργανισμούς για να διατηρηθεί η συζήτηση όσο το δυνατόν ανοικτή και χωρίς αποκλεισμούς. Είναι αδύνατον να αναφερθούν όλες οι οργανώσεις και δραστηριότητες στο παρόν έγγραφο. Τα παραδείγματα αναφέρονται προς υποστήριξη πολλών άλλων.

⁹ https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/co-designing-new-european-bauhaus-0_el

Προσεγγίστηκε ευρύ κοινό: από αρχιτέκτονες έως επιστήμονες, από οργανισμούς κοινωνικής στέγασης έως τη βιομηχανία, από παιδιά και σπουδαστές σε σχολές καλών τεχνών έως δημόσιες αρχές.

Οι **τοπικές οργανώσεις** συνεργάστηκαν και πραγματοποίησαν εκδηλώσεις στη γειτονιά ή την περιφέρειά τους (Γαλικία στην Ισπανία, Gdynia στην Πολωνία). Σε άλλες περιπτώσεις, οι εταίροι προσέγγισαν τα ευρωπαϊκά δίκτυά τους για να ξεκινήσουν **συζητήσεις ευρωπαϊκού επιπέδου** γύρω από ένα ορισμένο θέμα [Housing Europe¹⁰, The Bureau of European Design Associations (BEDA)¹¹, IFLA Europe (International Federation of Landscape Architects), New European Bauhaus Collective¹², Europeana¹³, Europa Nostra¹⁴, Triennale Milano¹⁵, Wood4Bauhaus Alliance¹⁶].

Σε ορισμένα κράτη μέλη η πρωτοβουλία εγκρίθηκε από **εθνικούς φορείς ή υπουργεία** (Σουηδία, Δανία, Ισπανία, Λιθουανία, Γερμανία, Σλοβενία, Εσθονία, Ιταλία και άλλες). Άλλες πόλεις και κράτη μέλη απευθύνθηκαν

¹⁰ <https://www.housingeurope.eu/blog-1558/the-new-european-bauhaus>

¹¹ <https://www.beda.org/news/new-european-bauhaus/>

¹² <https://www.ace-cae.eu/activities/new-european-bauhaus-collective-nebc/>

¹³ <https://pro.europeana.eu/page/new-european-bauhaus>

¹⁴ <https://www.europanostra.org/cultural-heritage-as-an-integral-dimension-of-the-new-european-bauhaus-initiative/>

¹⁵ <https://triennale.org/bauhaus>

¹⁶ <https://wood4bauhaus.eu/>

Οι επίσημοι εταίροι και τα μέλη της στρογγυλής τραπέζης υψηλού επιπέδου του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους διαδραμάτισαν πολύ συχνά καθοριστικό ρόλο σε αυτές τις πρωτοβουλίες.

Το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους ενθάρρυνε την ανάπτυξη πολλών **δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετέχουν παιδιά και νέοι**, συχνά με στόχο την ενσωμάτωση της δημιουργικότητάς τους στη φάση του από κοινού σχεδιασμού. Για παράδειγμα, το Υπουργείο Στέγασης, Κατασκευών και Μεταφορών του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας προκήρυξε διαγωνισμό για παιδιά κάτω των 14 ετών, ζητώντας τους να υποβάλουν μια ζωγραφιά για να εμπνεύσουν το μέλλον της κατασκευής κατοικιών και της συμβίωσης. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοκρατίας, Ευρώπης και Ισότητας της Σαξονίας, από κοινού με τον δήμο του Chemnitz και την κρατική Υπηρεσία Σχολείων και Εκπαίδευσης, διοργάνωσε παρόμοιο διαγωνισμό, προσφέροντας ένα βραβείο σε νέους πολίτες ηλικίας από 14 έως 18 ετών για το καλύτερο όραμα για το μέλλον, το οποίο θα παρουσιαζόταν με σχέδια, ζωγραφιές, γραφικά, γλυπτά ή μοντέλα.

Η Arkki, μια φινλανδική πολιτιστική πλατφόρμα εγκαινίασε καλλιτεχνικό διαγωνισμό με θέμα την πρωτοβουλία για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους, ενώ η Architektūros Fondas, μια μη κερδοσκοπική οργάνωση από τη Λιθουανία, θα διοργανώσει πενθήμερα εργαστήρια σε επτά μικρές πόλεις σε όλη τη χώρα ώστε να ενισχύσει την κατανόηση των νέων όσον αφορά το περιβάλλον διαβίωσής τους, να ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και να καλλιεργήσει το αίσθημα προσωπικής ευθύνης.

Το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους πυροδότησε επίσης μεγάλο ενδιαφέρον για τη **βιομηχανική κοινότητα**. Διάφορες τομεακές οργανώσεις υπέβαλαν αίτηση ως εταίροι για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους, διοργανώνοντας εκδηλώσεις και εργαστήρια (π.χ. η Fashoun Council Germany, το ίδρυμα LafargeHolcim ή η συγκεκριμένη πρωτοβουλία). Η ευρωπαϊκή βιομηχανία ξύλου δημιούργησε τη συμμαχία Wood4Bauhaus, η οποία σηματοδοτεί την πρώτη φορά που ο κλάδος προσπαθεί να ενώσει τις δυνάμεις του σε ένα κοινό έργο. Η ευρωπαϊκή στρογγυλή τράπεζα για τη βιομηχανία διοργάνωσε δύο συνεδρίες σχετικά με το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους, με επίκεντρο κυρίως τον κατασκευαστικό κλάδο. Η κοινότητα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας συμμετείχε στις συζητήσεις και είχε ενδιαφέρουσα συνεισφορά στη διαδικασία.

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT) ενεργοποίησε το οικοσύστημα των εταίρων του σε ολόκληρη την ΕΕ για να ευαισθητοποιήσει το κοινό σχετικά με το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους και να δημιουργήσει από κοινού διεπιστημονικές δραστηριότητες σε πόλεις και αγροτικές περιοχές σχετικά με θέματα όπως η πράσινη μετάβαση μέσω αρχιτεκτονικών, πολιτιστικών και ιστορικών χώρων, η κυκλικότητα και η αστική ανθεκτικότητα, η καθολική κινητικότητα ως βασικός καταλυτικός παράγοντας για την κοινωνική ένταξη.

Οι εθνικές κυβερνήσεις και οι περιφερειακοί φορείς συμμετείχαν ενεργά στη φάση του από κοινού σχεδιασμού. Για παράδειγμα, το ισπανικό Υπουργείο Μεταφορών, Κινητικότητας και Αστικού Θεματολογίου διοργάνωσε συνέδριο για να διερευνήσει τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η Ισπανία στον καθορισμό και την εφαρμογή του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους και άνοιξε θεσμικό διάλογο και διαδικασία ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ σχετικών έργων και φορέων. Παρόμοια περίπτωση είναι αυτή του «Nordic Bauhaus», στο πλαίσιο του οποίου πάνω από 1 600 άτομα από διάφορες σκανδιναβικές χώρες υπό την καθοδήγηση του φινλανδικού Υπουργείου Περιβάλλοντος συζήτησαν σημαντικά θέματα για το σκανδιναβικό κλίμα, αντλώντας έμπνευση από τις παραδοσιακές τοπικές ξύλινες πόλεις και το σκανδιναβικό κράτος πρόνοιας.

¹⁸ <https://bauhaus-mar.pt/en/>

¹⁹ Αθήνα, Ζάγκρεμπ, Βαλένθια, Πόρτο, Μπολόνια και Τουλούζη.

Στη Γερμανία, το Υπουργείο Εσωτερικών διοργάνωσε εργαστήριο για τη συγκέντρωση απόψεων από διάφορους επιτόπιους παράγοντες. Στη Λιθουανία, το Υπουργείο Περιβάλλοντος από κοινού με το Υπουργείο Πολιτισμού διοργάνωσαν εθνική συζήτηση με θέμα το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους.

Το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους πυροδότησε επίσης μεγάλο ενδιαφέρον στο **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**: Η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας (CULT) και η Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE) διοργάνωσαν σειρά εκδηλώσεων γύρω από το Μπάουχαους, από άτυπες συνομιλίες με την Επιτροπή έως επίσημη ακρόαση με εμπειρογνώμονες από διάφορα κράτη μέλη²⁰. Συστάθηκε μια ομάδα φιλίας που περιλάμβανε μέλη διαφόρων κομμάτων και επιτροπών, η οποία αντικατοπτρίζει την ολιστική προσέγγιση του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους, με περισσότερους από 30 βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Συμμετείχαν με τη συμβολή τους στη φάση του από κοινού σχεδιασμού και διοργάνωσαν δημόσια εκδήλωση με την κοινωνία των πολιτών.

Η **Επιτροπή των Περιφερειών** διοργάνωσε συζήτηση μεταξύ των δημάρχων των πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης και των ευρωπαϊκών πρωτευουσών καινοτομίας και των μελών της, με την υποστήριξη και τη συμμετοχή της Επιτροπής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διοργάνωσε σειρά διαδικτυακών σεμιναρίων για την ενημέρωση διαφόρων κοινοτήτων και τη συγκέντρωση απόψεων, καθώς και τη **διάσκεψη για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους**²¹. Οι διάφορες υπηρεσίες της Επιτροπής που ασχολούνται με ορισμένες πτυχές του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους απευθύνθηκαν στις αντίστοιχες κοινότητές τους και διοργάνωσαν εργαστήρια και εκδηλώσεις, για παράδειγμα με εκπροσώπους της νεολαίας ή των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα, προκειμένου να διερευνήσουν τον τρόπο με τον οποίο το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους θα μπορούσε να συμβάλλει στη μετάβαση κατά την άποψή τους.

Οι περισσότερες συζητήσεις και εκδηλώσεις επικεντρώθηκαν στο ευρωπαϊκό κοινό. Ωστόσο, υπήρξε δραστηριότητα και εκτός της ΕΕ, για παράδειγμα στην Τουρκία, τη Νότια Αμερική και τις ΗΠΑ. Η Επιτροπή επέλεξε εσκεμμένα να συμπεριλάβει μη Ευρωπαίους στη στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου για να υπογραμμίσει την παγκόσμια φιλοδοξία του έργου. Επιπλέον, αρκετοί εταίροι από χώρες εκτός Ευρώπης οργάνωσαν εκδηλώσεις στις οποίες συνδέθηκαν με Ευρωπαίους ομολόγους.

4.2. Δραστηριότητες προβολής

4.2.1. Ψηφιακή επικοινωνία

Οι βασικές αρχές της επικοινωνιακής στρατηγικής είναι ο ανοικτός χαρακτήρας, η συμμετοχή και η δημιουργία από κοινού, με περιεχόμενο που βασίζεται στις ιστορίες που μοιράζονται οι πολίτες. Η οπτική ταυτότητα της φάσης του από κοινού σχεδιασμού ήταν εξαιρετικά λιτή, βάσει σκαριφημάτων. Στόχος ήταν να δοθεί στους πολίτες η ευκαιρία να οικειοποιηθούν την ιδέα και να γίνουν δημιουργικοί.

Από τον Ιανουάριο του 2021, η εκστρατεία έχει προσεγγίσει σημαντικό κοινό σε ολόκληρη την Ευρώπη:

²⁰ <http://www.eu-smart.community/index.html>

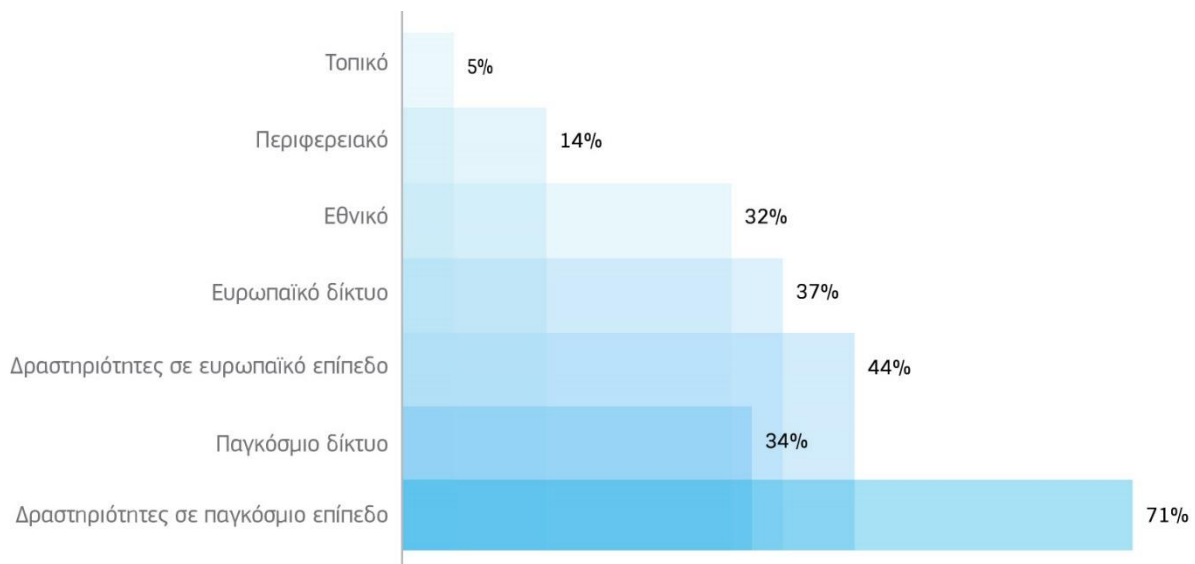
²¹ https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/conference_el

- Instagram: Ο λογαριασμός (που επιλέχθηκε ως η κύρια πλατφόρμα επικοινωνίας λόγω του οπτικού του χαρακτήρα) απέκτησε περισσότερους από 12 000 ακόλουθους.
- Twitter: Χωρίς ειδικό λογαριασμό στο twitter, στις συζητήσεις με τη χρήση του hashtag #NewEuropeanBauhaus συμμετείχαν περίπου 23 000 χρήστες
- Στον επίσημο ιστότοπο καταγράφηκαν περισσότερες από 350 000 επισκέψεις.
- Το ενημερωτικό δελτίο αριθμεί περισσότερες από 20 000 συνδρομές.
- Ενεργοποιήθηκε σελίδα στο Pinterest.
- Στα διαδικτυακά σεμινάρια συμμετείχαν 4 300 άτομα.

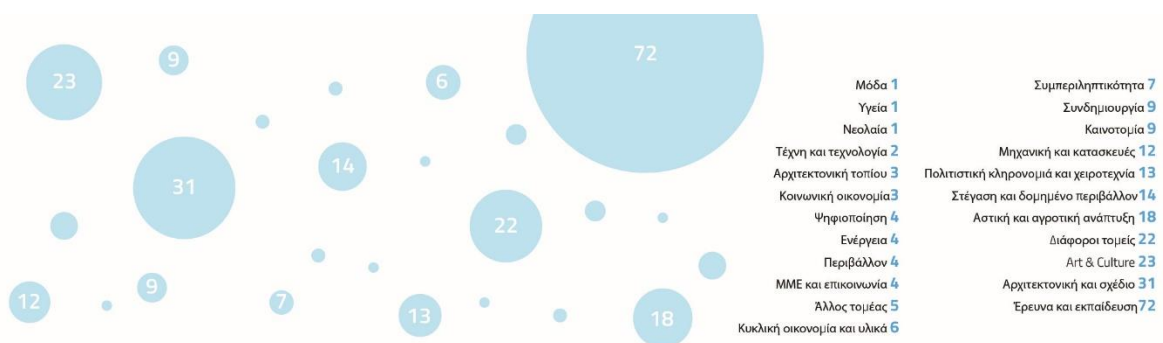
4.2.2. Επίσημοι εταίροι του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους

Μέχρι το τέλος της φάσης σχεδιασμού, 750 οντότητες είχαν υποβάλει αίτηση για επίσημη σύμπραξη, από τις οποίες 270 έγιναν δεκτές και δημοσιεύτηκαν στον ιστότοπο.

Η απήχηση της κοινότητας των επίσημων εταίρων εκτείνεται από οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε τοπική κλίμακα έως δίκτυα σε επίπεδο ΕΕ που περιλαμβάνουν πολλαπλές οντότητες. Η σωρευτική απήχηση των οργανισμών που μέχρι σήμερα είναι επίσημοι εταίροι μπορεί να εκτιμηθεί σε εκατομμύρια.

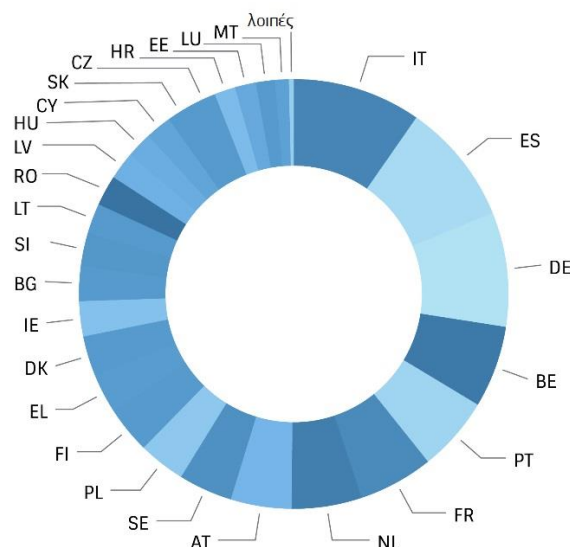

(τα δίκτυα αναφέρονται σε οργανώσεις-εταίρους που έχουν μέλη σε διάφορες χώρες, ενώ οι δραστηριότητες αφορούν εταίρους που είναι εγκατεστημένοι σε ένα μόνο κράτος αλλά αναπτύσσουν ορισμένες από τις δραστηριότητές τους σε άλλες χώρες)

Οι εταίροι αντιπροσωπεύουν μεγάλη ποικιλομορφία όσον αφορά τους κλάδους και τους τομείς εμπειρογνώσιας.

Η Κοινότητα αριθμεί εταίρους στα περισσότερα κράτη μέλη και το 36 % αυτών είναι διακρατικά δίκτυα με μέλη σε πολλά κράτη μέλη και πέραν αυτών, βελτιώνοντας έτσι τη γεωγραφική εμβέλεια και την ισορροπία.

Γεωγραφική κατανομή εταίρων, συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης των δικτύων

4.2.3. Οι ιστορίες που έχουν συλλεχθεί

4.2.3.1. Σημείο συλλογής σύντομων ιστοριών

Συνολικά, συγκεντρώθηκαν περίπου 1 800 συμμετοχές μέσω του εργαλείου συλλογής σύντομων ιστοριών. Ορισμένες από αυτές ήταν μακροσκελείς εξηγήσεις ερευνών· άλλες ήταν σύντομες παρατηρήσεις σχετικά με ένα ειδικό μέρος, μια ανάμνηση ή ένα συγκεκριμένο κτίριο ή μια τεχνική.

Αριθμός συμμετοχών: Παραδείγματα (1 145), Ιδέες (452), Προκλήσεις (167)

4.2.3.2. Σημείο συλλογής συμμετοχών ελεύθερης μορφής

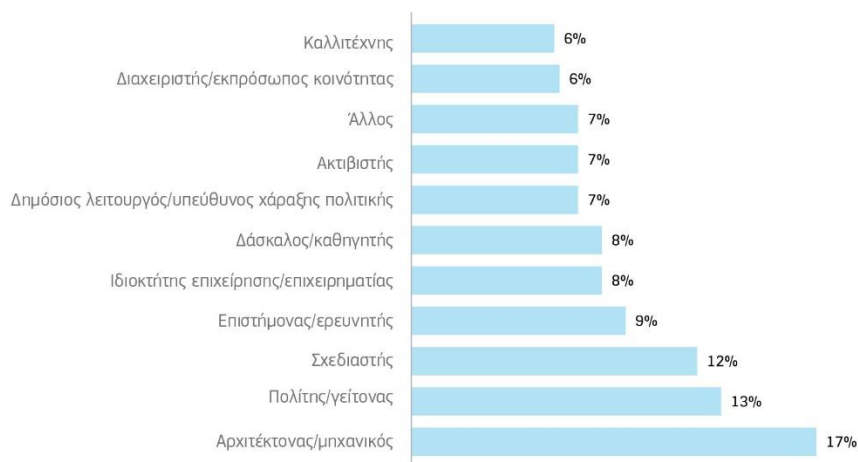
Μέσω του σημείου συλλογής συμμετοχών ελεύθερης μορφής συγκεντρώθηκαν περίπου 200 συμμετοχές. Αυτό το σημείο εισόδου είχε απήχηση σε ευρύ φάσμα συμμετεχόντων: επαγγελματίες, ερευνητές και ερευνητικές ομάδες, ιδιωτικές εταιρείες, σχολεία και πανεπιστήμια, πολιτιστικές οργανώσεις, κυβερνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, περιφερειακοί και εθνικοί οργανισμοί, δίκτυα και κόμβοι. Μεταξύ των ομάδων και των ενώσεων που υπέβαλαν τις συμμετοχές τους, ποικίλλει επίσης το εύρος της δέσμευσής τους, το οποίο εκτείνεται από την τοπική διάσταση έως το διεθνές και παγκόσμιο επίπεδο.

4.2.4. Ισορροπία μεταξύ γεωγραφικών περιοχών και κλάδων

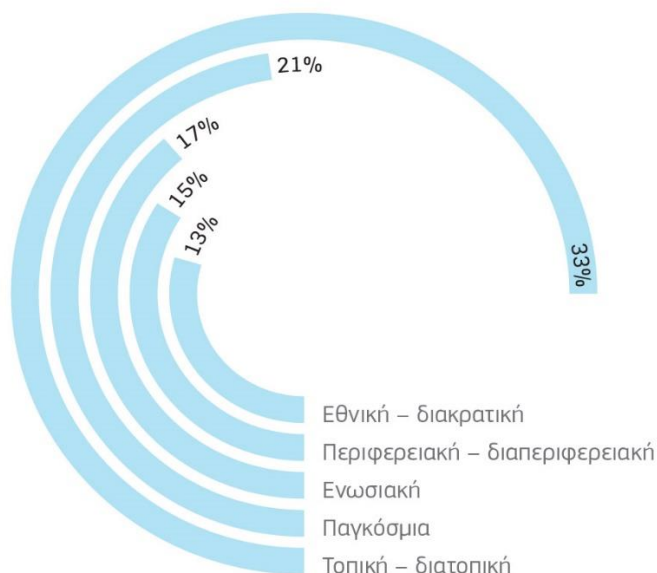
Η Επιτροπή έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στην ισορροπία μεταξύ γεωγραφικών περιοχών και κλάδων: κατά τις πρώτες εβδομάδες της συλλογής, η Ιταλία, η Ισπανία και η Γερμανία ήταν οι χώρες με τον μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχόντων και δραστηριοτήτων. Με αφετηρία τις παρεμβάσεις της Επιτροπής, των οργανώσεων-εταίρων, των μελών της στρογγυλής τραπέζης υψηλού επιπέδου και άλλων, το έργο μπόρεσε να απευθυνθεί σε ευρύτερο κοινό καθ' όλη τη διάρκεια των εκδηλώσεων, των συζητήσεων και των συνεδριών ενεργοποίησης.

Όσον αφορά τον ρόλο των συμμετεχόντων, το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους προσέλκυσε φυσικά **μεγάλο ενδιαφέρον από τον κατασκευαστικό κλάδο** (αρχιτέκτονες και μηχανικούς), κυρίως λόγω της ρητής αναφοράς στον αρχιτεκτονικό κόσμο που περιλαμβάνεται στο όνομα του έργου. Με σειρά από θεματικές εκδηλώσεις που έχουν προγραμματιστεί σε άμεση συνεργασία και για συγκεκριμένες ομάδες οργανώσεων στηρίχθηκε η προσέγγιση μη εκπροσωπούμενων (ή λιγότερο εκπροσωπούμενων) κλάδων. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την ενσωμάτωση εταιρών από διάφορους τομείς, βελτίωσε την ποικιλομορφία των κλάδων.

Ποιος είναι ο ρόλος σας;

Οι περισσότερες συμμετοχές προήλθαν από το τοπικό επίπεδο.

4.3. Πορίσματα

Η ανάλυση των διαπιστώσεων βασίζεται στα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από το εργαλείο συλλογής σύντομων ιστοριών, το σημείο συλλογής συμμετοχών ελεύθερης μορφής, τη συγκομιδή συζητήσεων και εκδηλώσεων που έχει διοργανώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και/ή στις οποίες συμμετείχε.

Η εξέταση του τι σημαίνουν οι έννοιες της αισθητικής, της βιωσιμότητας και της κοινωνικής ένταξης για τους ανθρώπους σε σχέση με τους τόπους και τις μορφές διαβίωσης απαιτεί τον διαχωρισμό των συμμετοχών και των πολλαπλών διαστάσεων.

Η **βιωσιμότητα** συνδέθηκε κυρίως με τις «πράσινες» πτυχές, όπως την κυκλική οικονομία, την ενεργειακή απόδοση και την επαναχρησιμοποίηση των υλικών. Η **συμπεριληπτικότητα** συνδέθηκε, με μεγαλύτερη έμφαση, με τις ανάγκες των περιθωριοποιημένων ή ευάλωτων ομάδων, τη συμμετοχή όλων των ομάδων της κοινωνίας στη λήψη αποφάσεων, την ενίσχυση της οικονομικής προσιτότητας και της προσβασιμότητας στο απόθεμα κατοικιών, την επαφή και τη διασύνδεση των ανθρώπων. Η **αισθητική** συνδέεται συνήθως με τον επαναπροσδιορισμό της ιστορίας και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, με τόπους που αποπνέουν μια αίσθηση οικειότητας ή είναι σε αρμονία με τη φύση, τόπους ή μορφές που έχουν απήχηση στη δημιουργικότητα και τη φαντασία των ανθρώπων.

«Η εμπιστοσύνη σε κάτι νέο, ωστόσο, δεν θα πρέπει να σημαίνει την τυφλή εφόρμηση σε ένα μέλλον χωρίς ρίζες, αλλά τη διερεύνηση της θετικής αλληλεπίδρασης της βαθύτερης ταυτότητας μιας χώρας (genius loci - το πνεύμα του τόπου) με τις γλώσσες, τα υλικά, τις τεχνικές μεθόδους και τις μεθόδους παραγωγής του σύγχρονου κόσμου.»

«Οι κάτοικοι δεν ενδιαφέρονται μόνο για τις πρακτικές γνώσεις των εργασιών ανακαίνισης. Συμμετέχουν επίσης σε συναισθηματικό επίπεδο και αισθάνονται την ανάγκη για μια ποιητική και ευαίσθητη σχέση με τα μέρη στα οποία ζουν κατά τις μεταβατικές αυτές περιόδους.»

(Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, εργαλείο συλλογής σύντομων ιστοριών)

Τα περισσότερα θέματα είναι αλληλένδετα: για παράδειγμα, η πρόσβαση σε χώρους πρασίνου μπορεί επίσης να ενθαρρύνει την επαφή μεταξύ των ανθρώπων· οι οικονομικά προσιτές κατοικίες χρειάζονται εγγύτητα με την αγορά εργασίας για να δημιουργήσουν ένα υγιές και λειτουργικό ζωντανό οικοσύστημα. Η τοπική βελτίωση μιας περιοχής δεν μπορεί να γίνει χωρίς να ληφθεί υπόψη το DNA της.

5. Αναδυόμενοι άξονες

Η ομαδοποίηση των συμμετοχών οδήγησε σε τέσσερις θεμελιώδεις άξονες, όπως εξηγείται στην παρούσα ανακοίνωση:

- Επανασύνδεση με τη φύση·
- Ανάκτηση του αισθήματος της κοινότητας και του ανήκειν
- Προτεραιότητα στους τόπους και στους ανθρώπους που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη
- Η ανάγκη μακροπρόθεσμου και ολοκληρωμένου (κυκλικού) τρόπου σκέψης με γνώμονα τον κύκλο ζωής, στο βιομηχανικό οικοσύστημα

5.1. Επανασύνδεση με τη φύση·

Μια επαναλαμβανόμενη προσδοκία που εντοπίζεται στις συμμετοχές είναι η θεμελιώδης ανάγκη επανασύνδεσης και αποκατάστασης της σχέσης με τη φύση. Η γενική τάση επανέρχεται σε μια ολιστική αντίληψη που αντιμετωπίζει τον τρόπο ζωής και τη νοοτροπία, την οικονομία και την κοινωνία και τα όρια του πλανήτη μέσω μιας προσέγγισης με επίκεντρο την οικολογία.

«Οι άνθρωποι που ζουν σε αστικά κέντρα έχουν αποξενωθεί από τη φύση εδώ και δεκαετίες. Σήμερα, η ανάγκη για ανοικτούς χώρους πρασίνου είναι σημαντικότερη από ποτέ.»

«Μέσα στη φύση (κάθετοι χώροι πρασίνου, πράσινα κτίρια, πράσινες πλατείες, δημοτικοί λαχανόκηποι ... το πράσινο δεν θα είναι κάτι μακρινό και διαφορετικό από την πόλη, αλλά ένα από τα πρωταρχικά υλικά της).»

«Οι στόχοι του προγράμματος Superblock της Βαρκελώνης είναι να καταστεί η πόλη πιο υγιής και πιο βιώσιμη και να μικρύνουν οι αποστάσεις. Αυτό καθίσταται εφικτό θέτοντας την υγεία των ανθρώπων στο προσκήνιο, αλλά και με την αναδιοργάνωση της κινητικότητας, καθιστώντας την πιο αποδοτική και ασφαλή, παράλληλα με την προώθηση της ενεργής και βιώσιμης κινητικότητας, την απόκτηση χώρου για κοινωνικές σχέσεις και τον στόχο μιας πιο πράσινης πόλης, πιο κοντά στη φύση και με πλούσια βιοποικιλότητα.»

«Η πρότασή μου βασίζεται στην ανάπτυξη μόνιμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία, για παιδιά, με σκοπό τη συμμετοχή τους από μικρή ηλικία στην ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος.»

«Δεν έχουμε εφεύρει τίποτα. Συνεχίζουμε το όραμα των προγόνων μας μόνο με σεβασμό προς τη φύση και επιτρέποντάς της να συνυπάρχει μαζί μας.»

(Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, εργαλείο συλλογής σύντομων ιστοριών)

Αρκετοί ήταν αυτοί που υποστήριξαν ότι το δομημένο και το φυσικό περιβάλλον δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως χωριστά στοιχεία, αλλά ως αλληλένδετα μέρη του ίδιου οικοσυστήματος. Στις πόλεις, η φύση θα πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του αστικού ιστού, με παρεμβάσεις που κυμαίνονται από κήπους μικρής κλίμακας έως μεγαλύτερα έργα, με κοινό στόχο να επαναφέρουμε το φυσικό στοιχείο στις πόλεις και να αφήσουμε τη φύση να αναλάβει τον ρόλο της. Η αντιμετώπιση των υποβαθμισμένων αστικών περιοχών είναι μία από τις ιδέες που διατυπώνονται συχνά, ιδίως σε περιπτώσεις όπου οι εγκαταλελειμμένοι χώροι έχουν τη δυνατότητα να μετατραπούν σε υψηλής ποιότητας, ενεργούς χώρους διαβίωσης, ικανούς να προωθούν τη βιοποικιλότητα και την αναγέννηση.

Από άποψη χωροταξίας, ο πολεοδομικός σχεδιασμός θα πρέπει να δίνει την ίδια προσοχή σε περισσότερες από μία διαστάσεις ταυτόχρονα. Η αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των ενδιατημάτων πρέπει να συνδυαστεί με τη μετατόπιση των προτύπων κινητικότητας από διαρρυθμίσεις στις οποίες κυριαρχούν τα αυτοκίνητα σε εύκολα προσβάσιμες από πεζούς και διασυνδεδεμένες διαρρυθμίσεις, για πιο υγιείς και πιο βιώσιμες πόλεις. Η βελτίωση της

ποιότητας του αέρα και των υδάτων μέσω της αντιμετώπισης της μη βιώσιμης χρήσης των πόρων και της διαχείρισης των αποβλήτων θα οδηγήσει επίσης σε βελτίωση αφενός της ποιότητας ζωής και της υγείας των κατοίκων των αστικών περιοχών και αφετέρου της φύσης.

«Η πράσινη ζώνη της πλατείας αντιμετωπίστηκε ως η αρχή ενός αστικού δάσους, η αφετηρία ενός προβληματισμού για ολόκληρη την πόλη ως αστικό οικοσύστημα.»

(Πλατεία Skanderbeg, Τίρανα, Αλβανία — Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, εργαλείο συλλογής σύντομων ιστοριών)

Εκτός του αστικού χώρου, η απώλεια βιοποικιλότητας, η περιβαλλοντική ευπάθεια, η απώλεια τοπικών γνώσεων και γεωργικών εκμεταλλεύσεων αποτελούν προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν πολλές αγροτικές περιοχές. Στις περιπτώσεις αυτές, οι προτεινόμενες λύσεις αφορούν κυρίως πρακτικές βιώσιμου τουρισμού, μοντέλα μόνιμης καλλιέργειας ή γεωργοδασοκομίας, έξυπνα ή οικολογικά χωριά, αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και ενσωμάτωση της δυναμικής των αγροτικών και αστικών περιοχών.

«Θα θέλαμε να εφαρμόσουμε στρατηγικές βιώσιμου σχεδιασμού που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους τοπικούς και περιφερειακούς παράγοντες στις αλπικές περιφέρειες κατά τη μετατροπή πρώην βιομηχανικών χώρων σε περιβάλλοντα καλών συνθηκών εργασίας και διαβίωσης. Ένα τόσο περίπλοκο έργο πρέπει να λαμβάνει υπόψη το τοπικό οικονομικό, οικολογικό και κοινωνικό πλαίσιο και δεν μπορεί να διευθύνεται από έναν μόνο εμπειρογνώμονα.»

(Έργο Alpine Industrial Landscapes Transformation — ιστότοπος για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους, συμμετοχή με τη μορφή ελεύθερου κειμένου)

5.2. Ανάκτηση του αισθήματος του ανήκειν

Ένα βασικό θέμα που προκύπτει από τις συμμετοχές είναι η ανάγκη να καλλιεργηθεί η αίσθηση του ανήκειν και να ανακαλυφθεί εκ νέου το πνεύμα ενός τόπου που επανασυνδέει τον άνθρωπο με το περιβάλλον διαβίωσής του και με τον πολιτισμό και την ιστορία του τόπου του.

«Έλλειψη δημιουργικών πολιτιστικών δημόσιων χώρων. Χώροι που θα γεφυρώσουν την τέχνη και την κοινωνία. Χώροι πολιτιστικής κοινωνικής ανάπτυξης. Χώροι για δημόσιες συζητήσεις και διάλογο. Χώροι για δημιουργία από κοινού και συνεργασία. Χώροι ανάπτυξης δεξιοτήτων και εργαστήρια. Χώρος για πλήρη συμπεριληπτικότητα.»

«Υπάρχει σαφής επιθυμία να ζούμε στο πλαίσιο μιας κοινότητας, η επιθυμία να είμαστε μαζί, να ανήκουμε κάπου.»

«Για τους μετανάστες, είναι σημαντικό να ξαναβρεθεί η οικογενειακή διάσταση, ώστε να μπορούν να μοιράζονται στιγμές με άλλους. Συνήθως, οι στιγμές αυτές χτίζονται γύρω από το φαγητό και σε κοινόχρηστους χώρους στο πλαίσιο συγκατοίκησης.»

«Οι πολιτιστικές δραστηριότητες θα είναι χρήσιμες για τη δημιουργία κοινών αφηγημάτων και αξιών που θα συνδέονται με τον σεβασμό του περιβάλλοντος σε έναν κοινό χώρο, ως φόρουμ όπου νέες πολιτιστικές προσεγγίσεις θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων για την επίτευξη κοινής ευημερίας. Όλοι γνωρίζουμε ότι οι πολιτιστικές δραστηριότητες στηρίζουν 4 άξονες βιωσιμότητας: οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό και κυρίως ανθρώπινο κεφάλαιο.»

«Αποτύπωση του DNA μιας κοινότητας. Εμπνευσμένη από τις αρχές του Μπάουχαους— ανανεωμένες και επαναπροσδιορισμένες για την εποχή μας— η ιδέα αυτή προτείνει ένα πιλοτικό σχέδιο που συνδυάζει έρευνα και όραμα με μεθόδους διαβούλευσης, με στόχο τη συμμετοχή της κοινότητας στον καθορισμό της δικής της μοναδικής εμπειρίας. Με αυτόν τον τρόπο, η πρόταση έχει ως στόχο να συμβάλει στην ανάπτυξη μιας πιο κατάλληλης και ουσιαστικής αρχιτεκτονικής και δημόσιων χώρων που θα αντικατοπτρίζουν και θα αναδεικνύουν τα στοιχεία που εμπνέουν αγάπη και έχουν αξία σε δεδομένο τόπο ή χρόνο, και τα οποία καθορίζουν την ταυτότητά του.»

(Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, εργαλείο συλλογής σύντομων ιστοριών)

Ένα καλό παράδειγμα για το θέμα αυτό αποτελούν οι συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών από περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα σε μετάβαση. Επέστησαν την προσοχή στο γεγονός ότι οι πολιτικές μετάβασης επικεντρώνονται στη βιωσιμότητα, στην καινοτομία και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αλλά συχνά παραβλέπουν τη διάσταση της οικοδόμησης κοινοτήτων, την πολιτιστική και αρχιτεκτονική κληρονομιά και τον σκοπό. Η μετάβαση πρέπει να επαναφέρει στο επίκεντρο τις ανάγκες και το όραμα της κοινότητας για τον μετασχηματισμό του περιβάλλοντός της.

Μια άλλη σημαντική πρόκληση που έχουν εκφράσει οι άνθρωποι είναι η έλλειψη ποιοτικών χώρων που θα μπορούσαν να τους επιτρέπουν να συναντώνται, να ανταλλάσσουν ιδέες και να κοινωνικοποιούνται, γεγονός που επηρεάζει αρνητικά τόσο την κοινωνική ενότητα όσο και την ατομική ευεξία. Αυτό συμβαίνει για παράδειγμα στις πρώην σοβιετικές περιοχές και κτίρια, όπου η διαδικασία ανακαίνισης δεν θα πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στην ίδια την (αν)οικοδόμηση, αλλά και στην εξεύρεση μιας νέας αίσθησης ταυτότητας και στην προώθηση της ευεξίας.

«Πρέπει να εξανθρωπίσουμε τις σοβιετικές αυλές και γειτονιές. Αυτή τη στιγμή, δεν υπάρχουν κατάλληλοι δημόσιοι χώροι που θα μπορούσαν να τονώσουν τη συμμετοχή της κοινότητας, τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες ή τις τοπικές επιχειρήσεις. Το ζήτημα αυτό απαιτεί την αναζήτηση πολεοδομικού σχεδιασμού, εργαλείων και λύσεων με γνώμονα την καινοτομία και τη δημιουργικότητα.

-» Οι αστικοί χώροι και οι τυπολογίες που απαντούν συνήθως στα αστικά κέντρα ή στις παλιές πόλεις δεν θα προσαρμοστούν ποτέ στις σοβιετικές περιοχές, διότι οι εν λόγω περιοχές κατασκευάστηκαν με θεμελιωδώς διαφορετικό τρόπο. Ως εκ τούτου, θα πρέπει σχεδόν να επανασχεδιάσουμε τους χώρους αυτούς και να δημιουργήσουμε νέους αστικούς χώρους τους οποίους θα μπορούν οι κοινότητες να απολαμβάνουν και όπου θα μπορούν να διαβιούν.»

(Ιστότοπος για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους, σημείο συμμετοχής με τη μορφή ελεύθερου κειμένου)

Ο πολιτισμός και η τέχνη διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο στην επανασύνδεση των ανθρώπων με τον χαρακτήρα, την ιστορία και τις παραδόσεις που διαμορφώνουν τη χαρακτηριστική «αίσθηση» ενός τόπου. Επιπλέον, λειτουργούν καταλυτικά για να φέρουν κοντά τους ανθρώπους και να γεφυρώσουν τις κοινωνικές αποστάσεις μέσω της ανταλλαγής διαφορετικών απόψεων και εμπειριών, ενώ μπορούν επίσης να διαδραματίσουν ρόλο στην αναζωογόνηση γειτονιών ή ακόμη και περιοχών.

Η επέκταση της έννοιας του πολιτισμού, καθώς και η διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών ορόσημων θα μπορούσαν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο, ιδίως στο πλαίσιο έργων ανάπλασης και ανακαίνισης. Η χρήση των τοπικών γνώσεων και τεχνικών είναι ένας τρόπος επανασύνδεσης των ανθρώπων με τους τόπους όπου διαβιούν, ενώ παράλληλα έχει τη δυνατότητα να αναζωογονήσει την οικονομία.

Επιπλέον, οι πολίτες έχουν εκφράσει τη φιλοδοξία να δραστηριοποιηθούν για τη στήριξη του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος και την αποκέντρωση διαφόρων αλυσίδων εφοδιασμού, από την παραγωγή τροφίμων έως τη διανομή της παραγωγής διαφόρων αγαθών. Η στήριξη μιας «οικονομίας εγγύτητας» και ενός μοντέλου «15λεπτης πόλης» (ή των «ολοκληρωμένων κοινοτήτων») μπορεί να δημιουργήσει περισσότερες τοπικές ευκαιρίες και ζωντανές κοινότητες μικτής χρήσης, όπου όλα τα αναγκαία βρίσκονται κοντά σε όλους.

5.3. Προτεραιότητα στους τόπους και στους ανθρώπους που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη

Οι βασικές διαστάσεις που έχουν ανακύψει σε αυτόν τον τομέα είναι οι εξής:

- Η σημασία της ισότιμης συμμετοχής των πολιτών στη λήψη αποφάσεων και η ανάγκη για μια προσέγγιση χωρίς αποκλεισμούς που θα λαμβάνει υπόψη τις εμπειρίες και τις ανάγκες των διαφόρων ομάδων τόσο σε δημόσιο όσο και σε ιδιωτικό πλαίσιο.

- Η ανάγκη σύνδεσης των αγροτικών περιοχών με τις πόλεις, αλλά και γεφύρωσης του ψηφιακού χάσματος.
- Η ανάγκη αντιμετώπισης του προβλήματος της αστεγίας και ενίσχυσης της οικονομικής προσιτότητας της στέγασης και της προσβασιμότητας για τις ομάδες που αντιμετωπίζουν τις πλέον δύσκολες προκλήσεις.

«Ωστόσο, το σπίτι (υπενθυμίζοντας την ιδέα του Μπάουχαους) δεν είναι τίποτα χωρίς υπηρεσίες, χωρίς κοινωνικότητα, χωρίς συλλογικό και δημόσιο χώρο. Στο πλαίσιο αυτό, η έμφαση στη στέγαση συνεπάγεται επικέντρωση στον ίδιο τον πυρήνα της κοινωνίας μας: σημαίνει μέριμνα για τους ανθρώπους, όλους τους ανθρώπους, ανεξάρτητα από το χρώμα του δέρματος, τον τόπο από όπου κατάγονται, το φύλο ή τη θρησκεία τους, εάν είναι γηγενείς ή μετανάστες.»

«Συμπεριληπτικότητα—η λέξη έχει μία έννοια, αλλά οι τρόποι να ενταχθεί κανείς πραγματικά στην κοινωνία μας είναι χιλιάδες. Τα άτομα με προβλήματα όρασης, ακοής ή μετακίνησης δεν είναι πλήρως ενταγμένα στη σύγχρονη εποχή.»

«Μικρές πόλεις και χωριά που δεν μπόρεσαν να αντεπεξέλθουν στις οικονομικές αλλαγές είδαν τις νεότερες γενιές τους να φεύγουν, τους γηραιότερους κατοίκους να απομονώνονται και το δομημένο περιβάλλον τους σταδιακά να εγκαταλείπεται.»

«Στην Ευρώπη υπάρχει μεγάλος αριθμός δήμων και μικρών πυρήνων αγροτικού πληθυσμού που βρίσκονται σε ύφεση και εξαφανίζονται. Ωστόσο, πολλοί από αυτούς διαθέτουν μεγάλες δυνατότητες, καθώς συνδυάζουν στοιχεία ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και φυσικής αυθεντικότητας.»

«Τα άτομα με αναπηρία βιώνουν ένα ισχυρό φαινόμενο αυτοαπομόνωσης λόγω της στάσης των ανθρώπων γύρω τους (ένας υποκειμενικός παράγοντας που συνδέεται με τις προκαταλήψεις) — μη προσβάσιμου δομημένου περιβάλλοντος (αντικειμενικός παράγοντας που επηρεάζει άμεσα την κινητικότητα). Το φαινόμενο αυτό εμφανίζεται κατά την παιδική ηλικία, στις παιδικές χαρές, δηλαδή στον χώρο όπου τα παιδιά συνειδητοποιούν και αντιλαμβάνονται τις διαφορές μεταξύ τους.»

«Οι νέοι και οι ηλικιωμένοι είναι ιδιαίτερα αποκλεισμένοι από την τρέχουσα προσφορά [στέγασης]. Οι πρώτοι, κυρίως λόγω του εισοδήματός τους, οι δεύτεροι λόγω μιας σειράς παραγόντων (προσβασιμότητα, απόσταση από το αστικό κέντρο, μοναξιά, ανάγκη).»

(Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, εργαλείο συλλογής σύντομων ιστοριών)

Η ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης απαιτεί την αντιμετώπιση των αναγκών των περιθωριοποιημένων ή ευάλωτων ομάδων, όπως οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία ή οι μετανάστες, και την εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης για όλους σε υπηρεσίες, χώρους πρασίνου και ψηφιακά εργαλεία. Σχετικά με το τελευταίο αυτό θέμα, πολλές συμμετοχές αναφέρονται σε αυτές τις διαδικασίες ως κατάλληλα μέσα για την ενδυνάμωση των πολιτών και τον εκδημοκρατισμό της συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων.

Πολλές αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν πρόβλημα μείωσης πληθυσμού, το οποίο με τη σειρά του οδηγεί σε οικονομικό και/ή κοινωνικό αποκλεισμό και υποβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Οι αγροτικές περιοχές συχνά πάσχουν από έλλειψη (υλικής και ψηφιακής) συνδεσιμότητας και επακόλουθη έλλειψη ευκαιριών όσον αφορά την απασχόληση ή

τις δυνατότητες καινοτομίας. Η αντιμετώπιση των ζητημάτων συνδεσιμότητας και προσβασιμότητας ως τρόπων βελτίωσης της κοινωνικής ένταξης ισχύει και για τις αστικές περιοχές, όπου ορισμένες γειτονιές είναι υλικά και/ή κοινωνικά αποσυνδεδεμένες, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν προβλήματα περιθωριοποίησης και άνισης πρόσβασης σε υπηρεσίες. Στις αστικές περιοχές, το ζήτημα της συρρίκνωσης των πόλεων έχει επίσης αρνητικές οικονομικές, κοινωνικές και διαρθρωτικές συνέπειες που απαιτούν μακροπρόθεσμη στρατηγική.

Σημαντικός αριθμός συμμετοχών και συζητήσεων επιβεβαιώνει ότι δεν θα πρέπει να δοθεί έμφαση μόνο στη στέγαση και στο δομημένο περιβάλλον, αλλά και στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες και υποδομές.

5.4. Η ανάγκη μακροπρόθεσμου και ολοκληρωμένου τρόπου σκέψης με γνώμονα τον κύκλο ζωής στο βιομηχανικό οικοσύστημα

Υπάρχει επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης της μη βιώσιμης χρήσης των πόρων και των αποβλήτων σε διάφορους κλάδους (π.χ. κατασκευές, μόδα, μεταποίηση).

«Καθώς το Μπάουχαους άνοιξε τη συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο σκεφτόμαστε και υλοποιούμε τα κτίρια, το νέο Μπάουχαους πρέπει να εξετάσει με ποιον τρόπο η οικοδομική διαδικασία ασκεί πίεση στα οικοσυστήματα στα οποία ανήκουμε.»

«Η χρήση της ξηρής ποσειδωνίας ως θερμομόνωσης μας υπενθυμίζει ότι δεν ζούμε σε σπίτι αλλά σε οικοσύστημα.»

«Τα δεδομένα και οι κανονισμοί για τον κύκλο ζωής αποτελούν τη βάση μιας βιώσιμης βιομηχανίας —με παράδειγμα την ξυλεία.»

*«Προτείνουμε να υιοθετηθεί το μυκήλιον (*plutorus spp.*) και τα απόβλητα σε ένα σύνθετο υλικό για να αντικατασταθούν τα σημερινά οικοδομικά υλικά υψηλής τοξικότητας.»*

«Η αναβαθμιστική ανακύκλωση θα μπορούσε να μειώσει την εξάρτηση από τις εισαγωγές και να συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας στις τοπικές κατασκευαστικές πρακτικές.»

«Η προσέγγιση των αρχιτεκτόνων όσον αφορά τα έργα επίπλωσης νέων κατοικιών θα πρέπει να είναι πιο πρωτοποριακή και δημιουργική, με τη συγκέντρωση και τον συνδυασμό ανακατασκευασμένων ειδών επίπλωσης.»

(Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, εργαλείο συλλογής σύντομων ιστοριών)

Στον κατασκευαστικό κλάδο, το κύριο μήνυμα είναι να αποφεύγεται η κατεδάφιση και να δίνεται έμφαση στην αποκατάσταση και την προσαρμοστική επαναχρησιμοποίηση παλαιών κτιρίων.

Οι λύσεις και τα υλικά που βασίζονται στη φύση είναι ουσιώδους σημασίας για έναν νέο τρόπο σκέψης στα βιομηχανικά οικοσυστήματα. Οι λύσεις που εμπνέονται από τον φυσικό κόσμο μπορούν να συμβάλλουν σε μια πιο ολοκληρωμένη και κυκλική προσέγγιση. Τα κτίρια και οι βιομηχανικές διεργασίες θα πρέπει να θεωρούνται μέρος του φυσικού οικοσυστήματος. Παραδείγματα κυκλικών πρακτικών, αναβαθμιστικής ανακύκλωσης, αποφυγής και επαναχρησιμοποίησης διαφόρων ειδών αποβλήτων μπορούν να μεταφερθούν και να αναβαθμιστούν.

Όσον αφορά την αστική ανάπτυξη ή την αποκατάσταση κατοικιών, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη διάφορα βασικά στοιχεία για μια ολοκληρωμένη, μακροπρόθεσμη προσέγγιση.

«Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις στη Φλάνδρα και στην Ευρώπη είναι η αστική ανακαίνιση των υφιστάμενων κτιρίων. Χαρακτηριστικό του Βελγίου είναι ότι υπάρχουν πολλοί ιδιώτες ιδιοκτήτες. Το γεγονός αυτό καθιστά δύσκολη την εξεύρεση λύσεων για την ανανέωση και ανακαίνιση υφιστάμενου κτιρίου σε συνεργασία με τους ιδιώτες ιδιοκτήτες. Πώς μπορούμε να ενθαρρύνουμε αυτή τη διαδικασία παρέχοντας τα μέσα για τη συμμετοχή των εν λόγω ιδιωτών ιδιοκτητών, καθώς και για την εξεύρεση τρόπων ανακαίνισης; Πώς μπορούμε να προσαρμόσουμε το σύστημα λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του Βελγίου;»

(Ιστοτόπος για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους, σημείο συμμετοχής με τη μορφή ελεύθερου κειμένου)

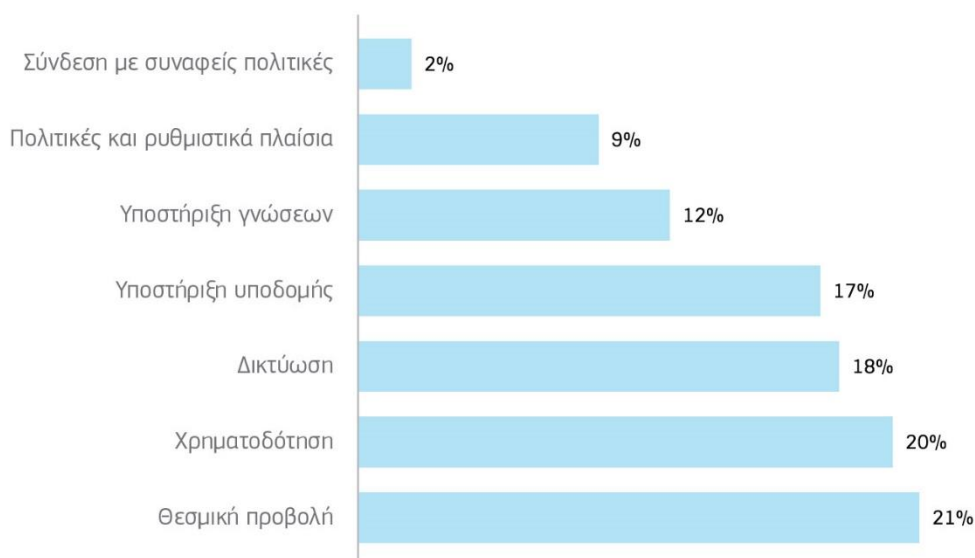
Νέες τεχνικές και υλικά θα μπορούσαν να προσφέρουν λύσεις για μια μακροπρόθεσμη προοπτική στον κατασκευαστικό τομέα. Χρήση ανακυκλωμένων υλικών ή αποβλήτων κατεδαφίσεων, καθώς και υλικών βιολογικής προέλευσης για αποκατάσταση με σκοπό την ενίσχυση της δομικής ακεραιότητας ή τη βελτίωση της θερμομόνωσης παλαιών κτιρίων. Εκτός από τις λύσεις που βασίζονται στη φύση και τις κυκλικές λύσεις, σημαντικό ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν και άλλες τεχνολογίες και καινοτομίες. Για παράδειγμα, ανάκτηση θερμότητας και ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, εκτύπωση 3D, εργαλεία συλλογής και ανταλλαγής δεδομένων για βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση, χρήση νερού και διαχείριση αποβλήτων. Τα ψηφιακά εργαλεία μπορούν να διαδραματίσουν αποτελεσματικό ρόλο στην αποτύπωση της «ζωής» των κοινοτήτων και να ενισχύσουν τη συνεργασία και τη συμμετοχή των κοινοτήτων στην αστική ανάπτυξη ή να παράσχουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες των κατοίκων όσον αφορά το περιβάλλον διαβίωσής τους.

Ο μετασχηματισμός ορισμένων οικονομικών τομέων απαιτεί καλύτερη κατάρτιση και επανεκπαίδευση του εργατικού δυναμικού με στόχο την ενσωμάτωση της σκέψης και των πρακτικών του κύκλου ζωής σε όλες τις διαστάσεις και τις διαδικασίες του βιομηχανικού οικοσυστήματος. Θα πρέπει να διεξαχθεί επαναξιολόγηση και περισσότερη έρευνα σχετικά με το κόστος των μη βιώσιμων πρακτικών, προκειμένου να καθοριστούν προτεραιότητες και να υπάρξει μεταστροφή όσον αφορά τους πλέον επιβλαβείς κύκλους.

Η φιλοσοφία του κύκλου ζωής θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλες τις κλίμακες: σε κλίμακα γειτονιάς, μέσω της εργασίας και της επαναχρησιμοποίησης τοπικών υλικών, όπως η μετατροπή των απορριπτόμενων υλικών σε αστικά έπιπλα ή κοινόχρηστους χώρους, ή σε εθνική ή διεθνή κλίμακα, με την πραγματοποίηση αλλαγών σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας των βασικών βιομηχανιών.

6. Ιδέες για δράση

Οι συμμετέχοντες επισήμαναν διαφορετικές ανάγκες για τη διευκόλυνση της μετάβασης και την υλοποίηση του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους. Κυμαίνονται από τη χρηματοδότηση έως τη δικτύωση και την καλύτερη προβολή των πολλά υποσχόμενων έργων και προϊόντων:

Πέρα από αυτή την οριζόντια ένδειξη, ορισμένες σαφείς συστάσεις για ανάληψη δράσης ενσωματώθηκαν στην υποβολή στοιχείων.

6.1. Έμφαση σε παρεμβάσεις μικρής κλίμακας

Το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή σε δράσεις και αλλαγές σε επίπεδο δρόμου και γειτονιάς, διότι ακόμη και οι μικρότερες δράσεις μπορούν να έχουν μεγάλο αντίκτυπο. Επιπλέον, οι γείτονες είναι ειδικοί ο καθένας στη γειτονιά του. Τα επιτυχημένα έργα μικρής κλίμακας μειώνουν επίσης το όριο που χρειάζεται για να υλοποιηθεί μια αλλαγή: υπάρχουν ήδη μικρές πρωτοβουλίες και πρέπει απλώς να ενισχυθούν. Συχνά είναι δύσκολο να υποβάλουν αίτηση για χρηματοδότηση από την ΕΕ λόγω του σχεδιασμού των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

6.2. Εργασία σε πολλαπλές κλίμακες ταυτόχρονα

Υπάρχει όλο και μεγαλύτερη συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι οι δράσεις που αναλαμβάνονται εντός της Ευρώπης επηρεάζουν και τον υπόλοιπο κόσμο —και το αντίστροφο. Υπάρχει επίσης ευαισθητοποίηση σχετικά με τη διασύνδεση μικρότερων και μεγαλύτερων κλιμάκων και τη δυνατότητα συνεργασίας με τις ίδιες αρχές σε διάφορες δομές. Ως εκ τούτου, η συζήτηση και η συνεργασία για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους αναμένεται να αποκτήσει παγκόσμια διάσταση, ενώ μάλιστα ορισμένες συμμετοχές ανέπτυξαν συγκεκριμένες ιδέες στον εν λόγω τομέα.

6.3. Συνεργασία διεπιστημονικού χαρακτήρα για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση

Ο ουσιαστικός μετασχηματισμός των χώρων απαιτεί όχι μόνο τη συμπερίληψη πολλών διαφορετικών ικανοτήτων και γνώσεων, αλλά και τη συμμετοχή τους σε διεπιστημονικό διάλογο και εξερεύνηση. Συχνά γίνεται αναφορά σε πολυεπιστημονικούς τρόπους εργασίας, αλλά πολλές ιστορίες υπερβαίνουν την έννοια της διεπιστημονικής ή πολυεπιστημονικής εργασίας. Για αυτές, η πραγματική καινοτομία έγκειται στον συνδυασμό και την αποδοχή της υποστήριξης της γνώσης από ειδικούς και μη ειδικούς, δίνοντας την ίδια σημασία στην «πράξη» και στη «σκέψη». Στην ιδανική περίπτωση, αυτό συνδυάζεται με την εργασία σε ασφαλή περιβάλλοντα που βασίζονται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και συνεργασία.

6.4. Με αφετηρία μια συμμετοχική προσέγγιση

Ο επιτυχημένος σχεδιασμός χωρίς αποκλεισμούς και ο πολεοδομικός σχεδιασμός θα πρέπει να ξεκινήσουν με την πρόσκληση όλων των ανθρώπων στη συζήτηση. Πάρα πολλές φορές οι

συμμετέχοντες έγραψαν ότι σε αυτό το πλαίσιο η συμμετοχική διαδικασία είναι μερική, ή ακόμη συμβολική. Η διασφάλιση ότι η διαδικασία καθοδηγείται από τους ανθρώπους που θα επωφεληθούν επίσης από τον σχεδιασμό της είναι το κλειδί για να εξασφαλιστεί ότι οι λύσεις ανταποκρίνονται στις ανάγκες και στον τόπο παρέμβασης με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Μεταξύ των εργαλείων για την επίτευξη μεγαλύτερης συμμετοχής, οι συμμετέχοντες συχνά αναφέρουν την πληθοχρηματοδότηση (και άλλες δυνατότητες συνεργατικής χρηματοδότησης για τους πολίτες).

6.5. Καινοτομία πέρα από την τεχνολογική ώθηση

Απαιτείται ένα νέο πρότυπο καινοτομίας για την υπέρβαση των αυστηρά τεχνολογικών μοντέλων και την επίτευξη αρμονικής σχέσης μεταξύ τεχνολογίας και κοινωνίας. Η τεχνολογική καινοτομία μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη φιλοδοξία του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους, από την έξυπνη χρήση ψηφιακών εργαλείων έως τα νέα υλικά. Ωστόσο, ο αντίκτυπος της καινοτομίας δεν απορρέει απαραίτητα από την πρωτοπορία ή την ίδια την τεχνολογία: η πρόκληση της καινοτομίας μπορεί να προέρχεται, για παράδειγμα, από νέες βιομηχανικές μεθόδους που μειώνουν το κόστος και καθιστούν τις διαθέσιμες λύσεις πιο προσιτές ή από την ανάμιξη νέας τεχνολογίας και παραδοσιακών τοπικών λύσεων για την προσαρμογή σε συγκεκριμένα πλαίσια ή αισθητικές επιλογές. Το πεδίο «τέχνη και επιστήμη» έχει επίσης αναφερθεί ως πολλά υποσχόμενος άξονας για την προώθηση μιας ευρύτερης προσέγγισης της καινοτομίας.

6.6. Μεταξύ παρελθόντος και παρόντος

Αναγνώριση και κατανόηση της σημασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, των τοπικών γνώσεων και παραδόσεων και του ρόλου τους στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος. Η ανάγκη επαναξιολόγησης των πρακτικών που είναι ακατάλληλες για τις τρέχουσες κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις, με δεδομένες τις παλιές μορφές γνώσης που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στη διαμόρφωση νέων μελλοντικών κατευθύνσεων.

6.7. Νέες μορφές χρηματοδότησης

Η καινοτομία μπορεί να λάβει τη μορφή λύσεων χρηματοδότησης. Νέες συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, διαχείριση έργων με διαφορετικό τρόπο, νέες ευκαιρίες που θα επιτρέψουν στους πολίτες και τις μικρότερες επιχειρήσεις να συμμετέχουν περισσότερο.

7. VII. Συμπεράσματα και επόμενα βήματα

Η φάση του από κοινού σχεδιασμού ήταν το πρώτο σημαντικό βήμα για την πρωτοβουλία για το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους. Διαμόρφωσε την ταυτότητά της —τόσο από άποψη διαδικασίας όσο και από άποψη περιεχομένου.

Στις επόμενες φάσεις, το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους θα συνεχίσει με μια συμμετοχική προσέγγιση και θα θέσει ως περαιτέρω στόχο την εμβάθυνση των αξόνων που προέκυψαν από τη φάση του από κοινού σχεδιασμού. Για να εξασφαλιστεί ένα ευρύτερο κοινό και μια ακόμη πιο συμπεριληπτική προσέγγιση, θα ενταθούν οι προσπάθειες προσέγγισης των πολιτών.

Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την προσέλκυση συλλογής εμπειριών και οραμάτων ήταν κατάλληλα, δεδομένων των περιορισμών που επιβάλλει η πανδημία. Ωστόσο, τα ψηφιακά εργαλεία αποκλείουν ορισμένες ομάδες ή ανθρώπους από το να εκφράσουν την άποψή τους. Οι επόμενες φάσεις θα πρέπει να καθιστούν δυνατές διαφορετικές ρυθμίσεις και συνθήκες που θα παρέχουν τη δυνατότητα για επιτόπια συνεργασία με τους ανθρώπους.

Η κοινότητα των εταίρων θα αναπτυχθεί και θα διαφοροποιηθεί περισσότερο, ενώ θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε εταίρους εκτός Ευρώπης για τη διαμόρφωση και την ενίσχυση της

παγκόσμιας διάστασης της πρωτοβουλίας. Θα διασφαλίσει επίσης τη στενότερη συμμετοχή των πολιτικών παραγόντων και της βιομηχανίας ως βασικών παραγόντων για την επίτευξη του μετασχηματισμού του βιομηχανικού οικοσυστήματος.

Ευχαριστίες

Θα θέλαμε να εκφράσουμε την ειλικρινή εκτίμησή μας σε όλους τους ανθρώπους και τις οργανώσεις που κατέβαλαν προσπάθειες για να μοιραστούν τις εκθέσεις, τις απόψεις και την εμπειρογνώσιά τους, να διοργανώσουν συζητήσεις και να συμμετάσχουν σε αυτές. Μαζί θα υλοποιήσουμε αυτήν την πρωτοβουλία.

Πηγές:

Σελίδα 3

- Nautilus shell © Adobe Stock – Dean Pennala
- Green foliage texture © Adobe Stock – Vera Kuttelvaserova
- Top view of people are resting on the lawn in the park © Adobe Stock – Watman

Σελίδα 8

- <https://www.nordicbauhaus.eu/digital-bauhaus#/page=1>
- <https://www.up.pt/neb-goes-south/>
- <https://bauhaus-mar.pt/en/conference/>
- <https://www.janvaneyck.nl/news/het-nieuwe-bauhaus>
- <https://www.activehouse.info/wp-content/uploads/2021/02/Active-House-Newsletter-February-2021.pdf>
- <https://www.daysoforis.com/en/homepage-spring-en/>
- <https://centrumdesignu.gdynia.pl/>
- <https://www.arcticdesignweek.fi/en/>
- https://europa.eu/new-european-bauhaus/events/bauhaus-north-rhine-westphalia-focus-europe_en
- <https://wood4bauhaus.eu/>
- <https://www.dcci.ie/consumers/blog/new-european-bauhaus>
- <https://www.uni-weimar.de/en/media/news/news/titel/open-call-for-a-new-european-bauhaus-weimar-2/>
- <https://triennale.org/bauhaus>

Σελίδα 15

- Wunderbugs / © Francesco Lipari
- Tree-House School / © Valentino Gareri
- The Arch / © O.S.T. & Constructlab
- Protegemos las escuelas © Barcelona City Council
- Palaluxottica / © Simone Bossi
- Street Carnival in Clonakilty / © Cork County Council
- UMAR unit / © Empa - Swiss Federal Laboratories for Materials Science and Technology
- Ljuba in Drago / © Ksenja Perko
- Rain gardens at Rundelsgatan in Vellinge / © Source: edge
- Gyermely / © Balázs Danyi
- © Ireland's Greenest town initiative
- House of Blivande / © Ketter Raudmets
- Backyard / © CC BY-NC-SA In My Backyard - rioneiva.com/nomeuquintal
- Pupils of Sustainable Dream City © Navet Science Center
- Reincarnation project © Akna Márquez
- Proto-Habitat / © Flavien Menu
- 3D printed house / © Source: Prvok

- Workshop in Salak / © Keliaujančios dirbtuvės
- Housing solution / © A. De Smet, B. Pak & Y. Schoonjans (KU Leuven Faculty of Architecture), G. Bruyneel & T. Van Heesvelde (Samenlevinsopbouw Brussel), B. Van Hoecke (CAW Brussel)
- Projekthaus Potsdam / © Natalia Irina Roman
- Group using the toolkit / © Dan Lockton
- Shot from the 2019 "Bfrom banner recovery» workshop / © Open Design School
- Home for The Homeless © xystudio
- Holmes Road Studios © Peter Barber Architects
- © De Ceutel
- Domo - sustainable architecture education in secondary school / © Dolores Victoria
- The Salt House © R. Hofmanis